

PRAHA, VELETRŽNÍ PALÁC
23. 9. 2016

ČR: imunita proti zabavení vs. mobilita sbírek

PhDr. Magda Němcová

MINISTERSTVO
KULTURY

České kulturní dědictví

Kulturní dědictví ČR je mimořádně bohaté. Je to dáno nejen relativně menším poničením země za II. světové války, ale také nadstandardním vztahem Čechů k dějinám. Silný historismus je od začátku součástí národní identity a projevuje se v řadě oblastí, např. v kultuře nebo specifickým turismem. Projevem je i intenzivní zakládání muzeí a sbírkotvorná činnost. V ČR dnes je:

65 milionů sbírkových
předmětů v asi 2000 muzeích

- Do uvedeného vysokého čísla přitom nespádají předměty z inventářů více než 1200 českých hradů a zámků.

Mobilita I.

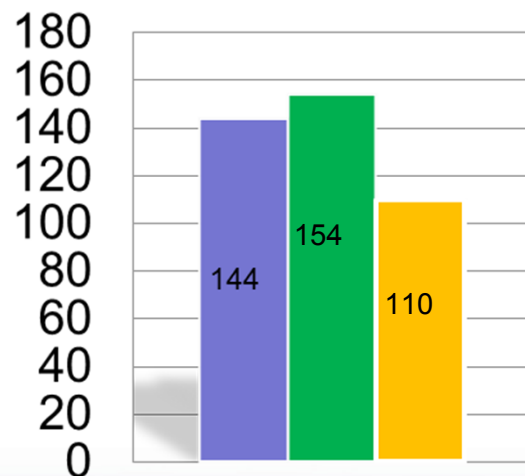
Na základě předchozího je tedy zřejmé, že zde existuje dlouhodobý tlak na vyšší mobilitu sbírek, která musí být českým státem dlouhodobě systematicky řešena.

Zde je přehled mobility českých sbírek v letech 2013 – 2015:

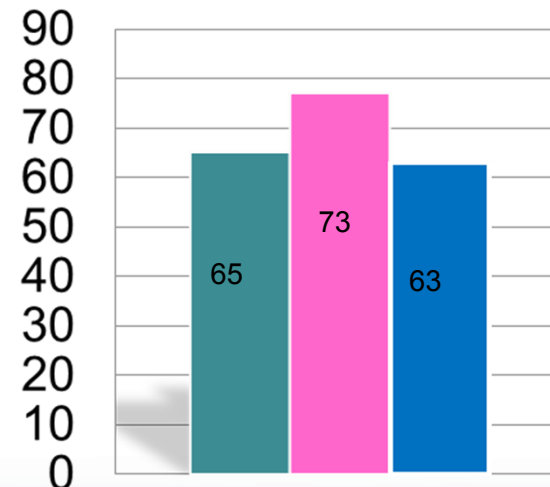
Počet vyvezených předmětů

2013:	2753
2014:	2760
2015:	3270

Počet vývozů celkem

Počet vývozů státní organizace

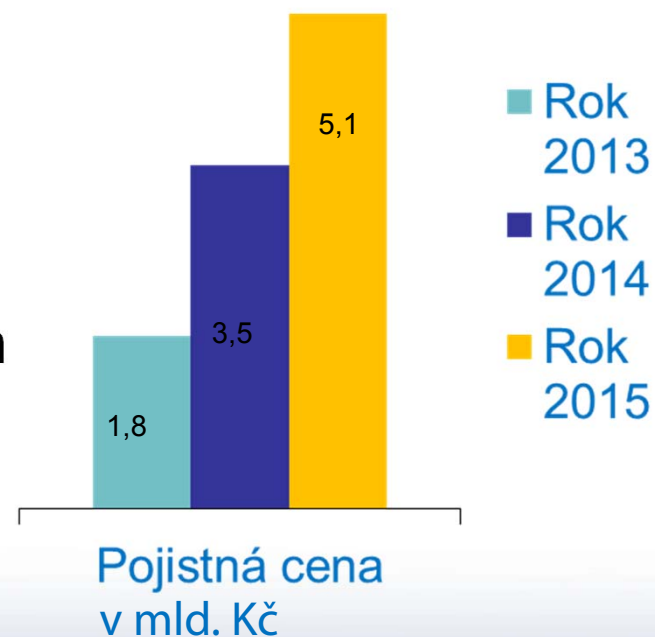

Mobilita II.

- Celková hodnota předmětů vyvážených státními organizacemi České republiky však i díky vyšší právní jistotě rychle rostla. V roce 2015 to bylo:

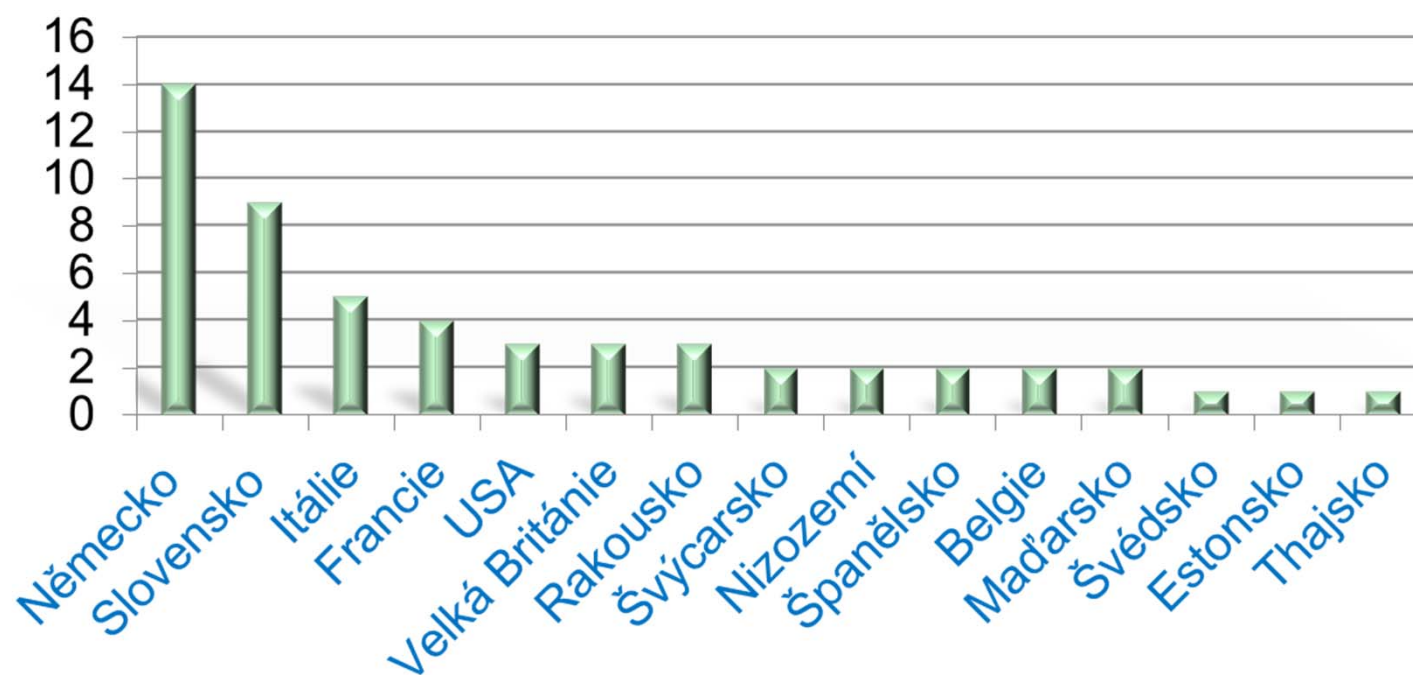
cca 5,1 miliardy Kč

Srovnání celkových částek vyvážených předmětů za roky 2013 - 2015:

Mobilita III.

Cíle vývozu státních
příspěvkových
organizací roku 2015

Česká imunita proti zabavení I.

Legislativní rámec záruky proti zabavení sbírkových předmětů ve vlastnictví cizího státu je založen jak na vnitrostátním, tak i mezinárodním právu.

- ✓ Česká republika 13. října 2006 podepsala Úmluvu OSN o jurisdikčních imunitách států a jejich majetků, přičemž tuto úmluvu dne 12. března 2015 ratifikovala. ČR jasně deklarovalo uznání mezinárodního zvykového práva.
- ✓ Hlavním impulzem novelizace české legislativy k vytvoření imunity proti zabavení byla významná ruská výstava uměleckých děl z Kremlu, která od začala koncem roku 2011 a její součástí byla i návštěva ruského prezidenta. Rusko imunitu vyžadovalo kvůli problémům s vývozy (Matissova výstava ve Francii roku 1993, kauza Noga ve Švýcarsku 2005)

Česká imunita proti zabavení II.

Česká republika tak dnes vydává záruku proti zabavení sbírkových předmětů ve vlastnictví cizího státu podle § 20 odst. 3 novelizovaného zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve kterém stojí, že:

„Věc vykazující znaky kulturní památky podle § 2 odst. 1, která byla na území České republiky zapůjčena cizím státem, jenž prohlásil, že tato věc je v jeho vlastnictví, nepodléhá provedení jakéhokoliv výkonu rozhodnutí ani exekuci a předběžným opatřením nelze uložit s takovou věcí nenakládat; nelze ani přijmout jakékoli rozhodnutí nebo opatření, které by bránilo vrácení takové věci tomuto cizímu státu.“

Deklarace k jurisdikčním imunitám státního majetku... I.

Významným příspěvkem ČR k bezpečnosti mezinárodní mobility sbírek v majetku států je:

„Deklarace k jurisdikčním imunitám státního majetku, jenž je součástí kulturního bohatství státu či součástí kulturních, vědeckých či historických výstav“

Byla podepsána dne 18. 11. 2013 českým a rakouským ministrem zahraničí. Signatáři tím potvrdili závaznost mezinárodního obyčejového pravidla v případě jakéhokoliv sporu.

Deklarace k jurisdikčním imunitám státního majetku... II.

- ❖ K vytvoření deklarace došlo především díky široce medializované a reflektované kauze Diag Human v roce 2011, která hluboce zasáhla mobilitu sbírek v rámci Rakouska a České republiky.
- ❖ V deklarace signatáři potvrzují své odhodlání potvrdit závaznost mezinárodního obyčejového pravidla v případě jakéhokoliv sporu, k němuž by v budoucnu ohledně do ciziny zapůjčeného státního kulturního majetku mohlo dojít.

Deklarace k jurisdikčním imunitám státního majetku... III.

Declaration on Jurisdictional Immunities of State Owned Cultural Property

We, the undersigned,

Desirous to strengthen international cooperation in the field of culture;

Recognizing that the exchange of cultural property significantly contributes to the mutual understanding of nations;

Resolved to promote the mobility of State-owned cultural property through temporary cross-border loans for public display;

Aware of the need to reaffirm the international legal framework applicable to State-owned cultural property on public display in another State on the basis of the customary international law on State immunity, as codified in the United Nations Convention on Jurisdictional Immunities of States and Their Property of 2004 (hereinafter the "Convention");

Jointly declare the following:

In accordance with customary international law as codified in the Convention

- property of a State forming part of its cultural heritage or its archives or forming part of an exhibition of objects of scientific, cultural or historical interest, and not placed or intended to be placed on sale cannot be subject to any measure of constraint, such as attachment, arrest or execution, in another State; and

- therefore, such measures of constraint can only be taken if immunity is expressly waived for a clearly specified property by the competent national authorities of the State owning the property or if the property has been allocated or earmarked by that State for the satisfaction of the claim which is the object of the proceeding concerned.

In this context, we reaffirm our commitment to the rules of customary international law on State-owned cultural property as outlined above, in relation to any dispute that may arise in connection with cross-border loans of such property intended for public display.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed the Declaration.

Deklarace k jurisdikčním imunitám státního majetku... IV.

Deklarace dnes přispívá k dosažení řádově vyšší právní jistoty při mobilitě sbírek. Důkazem je to, že od roku 2013 se počet signatářů rozrostl na 18. K září roku 2016 jsou to tyto státy:

1. Česko
2. Rakousko
3. Lotyšsko
4. Slovensko
5. Rumunsko
6. Gruzie
7. Estonsko
8. Albánie
9. Nizozemsko
10. Francie
11. Arménie
12. Belgie
13. Bělorusko
14. Lucembursko
15. Rusko
16. Irsko
17. Maďarsko
18. Finsko

Legislativní mapa vývozů (lmv.mzm.cz) I.

Pro státní paměťové instituce vyvinulo Ministerstvo kultury elektronický systém Legislativní mapa vývozů.

- Program byl spuštěn dne 1. 7. 2015.
- Aplikace je výlučně uzavřeným pracovním nástrojem k ulehčení agendy ohledně vývozů sbírkových předmětů do zahraničí (možné kolize s mezinárodní politikou ČR)
- Stránky obsahují také informace pro možný dovoz zahraničních sbírkových předmětů do České republiky.
- Legislativní mapa vývozů je určena především státním paměťovým institucím a jejich sdružením.

Legislativní mapa vývozu (Imv.mzm.cz) II.

Logo: **LeMa** vývozu Legislativní

Holovský

MINISTERSTVO KULTURY

Aktuality Obecné informace Mapa Uživatelé - Obsah - Užitečné odkazy O programu

Detail států Německo

Všeobecné informace **Legislativní informace** Postup při realizaci vývozu Šablony dokumentů Poznámky

V této sekci uvádíme legislativní informace o vybrané zemi.

Legislativní základ německé imunity proti zabavení sbírkových předmětů je zakotven především v domácím právním řádu. Jde zejména o § 20 odst. 1 větu 2 zákona o „ochraně německých kulturních statků proti nedovolenému vývozu do zahraničí“. Tento právní předpis byl naposledy změněn dne 18. května roku 2007 a vychází z ratifikace „Úmluvy UNESCO o opatřeních k zákazu a zamezení nedovoleného dovozu, vývozu a převodu kulturních statků“ ze dne 14. listopadu roku 1970. Právní účinek německé legislativy je velmi silný a platný pro celou dobu trvání zápučky na území Spolkové republiky Německo. V zásadě znamená, že veškeré pokusy o vydání, zástavu, zabavení či exekuci formou soudní žaloby podanou třetí osobou nebudou akceptovány. Tato legislativa je aplikována jak v rámci celého státu, tak v rámci jednotlivých spolkových zemí. Právní účinnost imunizačních dekretů vydaných jak federálními orgány, tak i jednotlivými spolkovými zeměmi, se vztahuje na celé území Německa.

Haus der Geschichte, muzeum moderních německých dějin v Bonnu

Browser: Jidelna x Lema x
URL: imv.mzm.cz/main/country-select

Logo: **LeMa** vývozu Legislativní

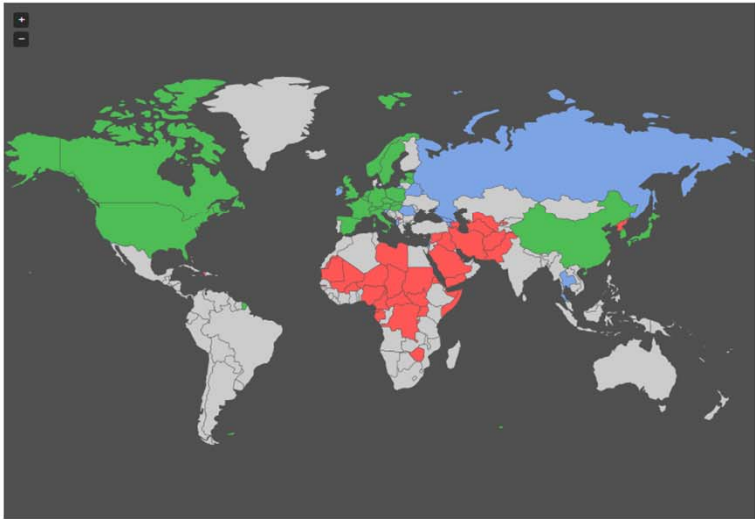
Aktuality Obecné informace Mapa Uživatelé - Obsah - Užitečné odkazy O programu

Kontinenty

- Svět
- Evropa
- Asie
- Afrika
- Severní Amerika

Státy

- Afgánistán
- Albánie
- Alžírsko
- Andorra
- Angola
- Antigua a Barbuda
- Argentina
- Arménie
- Austrálie
- Ázerbájdžán
- Bahamy
- Bahrajn
- Bangladéš
- Barbados
- Belgie

MINISTERSTVO KULTURY

**Děkuji Vám mnohokrát
za pozornost**

**Budova Ministerstva kultury – barokní
Nostický palác v Praze na Malé straně**

